

การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคี
เพื่อลดพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา*
Tri-Lateral Approach of Caring and Supporting Systems
for Decreasing Students' Indisciplined Behaviors
in the Secondary Schools

อรรถัย ฉัตรภูติ¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษา (2) พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและ (3) ประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนโดยอาศัยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีที่กำหนดขึ้น ช่วงแรกเป็นการวิจัยเชิงพรรณนาตามแนวคิดของ Lombroso และกฎกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2515 ว่าด้วยการแต่งกาย และความประพฤติของนักเรียนโดยใช้แบบสอบถามนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่สามแห่ง จำนวน 400 คน ในช่วงเดือนสิงหาคม 2552 โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี Multiple Regression หลังจากนั้นนำผลมาที่กำหนดขึ้นเป็นคู่มือตามระบบไตรภาคีดังกล่าว เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ในช่วงภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ด้วยวิธีวิจัยแบบเชิงทดลองนำร่องแบบ ใช้การวิเคราะห์ Chi-Square และ Marascuilo 's Test ในภาพรวม และวิเคราะห์ความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้นระหว่างโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า (1) อิทธิพลของครอบครัว มีผลต่อ การขาดเรียนโดดเรียน และการไว้ผมยาวผิดระเบียบของนักเรียน (2) อิทธิพลของโรงเรียนมีผลต่อ การขาดเรียนโดดเรียน การไว้ผมยาวผิดระเบียบของนักเรียน แต่งกายผิดระเบียบ ใช้เครื่องสำอางเพื่อการเสริมสวย เทียบเร่ร่อนในที่สาธารณะ ชิดเขียนทำลายสาธารณสมบัติ มั่วสุม ก่อความเดือดร้อน แสดงกิริยาจาไม่สุภาพ ดื่มสุรา เทียบสถานค้าประเวณี และ ประพฤติตนในเชิงชู้สาว (3) อิทธิพลในการคบเพื่อน มีผลต่อการขาดเรียนโดดเรียน ไว้ผมยาวผิดระเบียบของทางโรงเรียน แต่งกายผิดระเบียบ แสดงกิริยาจาไม่สุภาพ และเที่ยวดิสโก้เธค ผับ บาร์ (4) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ มีผลต่อการดื่มสุรา และมีวัตถุประสงค์ อารูตติดตัว (5) สื่อสารมวลชน มีผลต่อการเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน ดื่มสุรา และ เที่ยวดิสโก้เธค ผับ บาร์ (6) อบายมุขต่าง ๆ มีผลต่อพฤติกรรมผิดวินัยทุกตัว ในส่วนของประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้ในช่วงหลังพบว่า จำนวนครั้งที่นักเรียนกระทำผิดวินัยก่อนกับหลังการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีไปใช้ของทั้งสามโรงเรียน พบว่ามีพฤติกรรมผิดวินัย 14 ข้อที่ แตกต่างกันโดยที่หลังการใช้

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

* ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ปีการศึกษา 2553

อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ คุณารักษ์

คู่มือจำนวนครั้งที่นักเรียนกระทำผิดวินัยน้อยกว่าก่อนนำคู่มือไปใช้ และโรงเรียนแต่ละแห่งมีสัดส่วนการลดลงที่แตกต่างกันด้วย นั่นคือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีที่นำมาใช้มีประสิทธิภาพสูงกว่าระบบเดิม

คำสำคัญ: นักเรียนมัธยม, การกระทำผิดวินัยของนักเรียน, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The objectives of this research were to study the relationships of factors affecting Indiscipline behaviors of secondary-level students, to develop the effective Systems of Caring and Supporting Students, and to verify the effectiveness of the reduction of Indiscipline behaviors of students by means of the proposed Tri-Lateral Approach of Caring and Supporting Systems. The first phase was a descriptive study following the approach of the Lombroso's concept and the regulations of the Ministry of Education, Issue 1, B.E 2515 on the dressing and behavior of students (Nos. 1 and 2), by selecting 400 students in three large schools filled out the questionnaires. The statistical method employed was the Multiple Regression Analysis, the results were used to formulate a handbook as a treatment according to the mentioned Tri-Lateral Systems which was tested with the sample group in the second semester of the 2009 academic year. The Pre-Experimental Research method of the One Group, Pretest-Posttest Design was applied employing the Chi-Square Test of Goodness of Fit and the Chi-Square Test of Independence accompanied with the Marascuilo's Test to analyze the data. The results showed that (1) family influence affected school absenteeism and students' Indiscipline long hair, (2) school influence affected school absenteeism, students' Indiscipline long hair, improper dressing, make-up use for beauty, wandering in public places, writing in and damaging public properties, improper gathering, trouble making, use of impolite words, alcoholic drinking, visiting brothels, and sexual behavior, (3) peer influence affected school absenteeism, students' Indiscipline long hair, improper dressing, use of impolite words, and visiting discotheques, pubs and bars, (4) economic factors affected alcoholic drinking, explosives and weapons possession, (5) public media affected nighttime wanderings, alcoholic drinking, and visiting discotheques, pubs and bars, and (6) various vices affected all Indiscipline behaviors. As for the effectiveness of the Systems of Caring and Supporting Students, in the second phase, it was found that the number of students' Indiscipline behaviors before and after applying the Systems of the three schools, 14 Indiscipline behaviors were significantly different at where after was less. Each school showed different proportions of reductions, thus, the Tri-Lateral Approach of Caring and Supporting Systems developed in the research was more effective than the original one.

Keywords: secondary-level students, student's caring and supporting, student's indiscipline behavior

ความนำ

วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาของอายุคนระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงรวมถึงเป็นวัยที่มีการปรับตัวเป็นอย่างมาก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดที่จะมีความคิดเป็นของตนเองมากขึ้น ให้ความสำคัญกับเพื่อนค่อนข้างมาก ดังนั้นเมื่อวัยรุ่นได้มาอยู่ร่วมกันในโรงเรียนจึงเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นทั้งพฤติกรรมที่ดีและพฤติกรรมที่ไม่ดี เช่น การตั้งใจเรียนหนังสือ การเล่นกีฬา การกินเหล้า สูบบุหรี่ เป็นต้น โดยถ้าพฤติกรรมใดที่อยู่แล้วก็ควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุน แต่ถ้าสิ่งไหนที่ไม่ดีก็ควรได้รับการแก้ไข และอบรมสั่งสอนจากครูและผู้ปกครองของนักเรียนคนนั้น ๆ ซึ่งถ้าโรงเรียนและครอบครัวไม่สามารถแก้ปัญหาในเรื่องพฤติกรรมที่ไม่ดีของวัยรุ่นได้แล้ว ก็อาจทำให้เด็กคนนั้นกลายเป็นคนที่มีปัญหาในชีวิตซึ่งจะส่งผลเสียต่อครอบครัวและสังคมต่อไปได้ ดังนั้น โรงเรียนจึงเป็นสถาบันหนึ่งที่มีหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเหล่านี้ขึ้นมา จึงได้มีการพยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อควบคุมหรือพยายามไม่ให้เกิดพฤติกรรมนี้ ไม่ว่าจะเป็นการลงโทษในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การตี การหักคะแนนความประพฤติ การว่ากล่าวตักเตือน การเชิญผู้ปกครอง เป็นต้น และพัฒนามาจนกลายเป็นวิธีการดูแลที่เป็นระบบ นั่นคือการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเมื่อมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดีมาใช้ ทำให้ทางโรงเรียนคาดหวังว่าจะสามารถลดการเกิดพฤติกรรมที่ไม่ดีของนักเรียนหรือพฤติกรรมผิดวินัยให้มีจำนวนลดน้อยลงได้นั่นเอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างปัจจัยประเภทต่าง ๆ ที่เสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรม

ผิดวินัยของ “ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคี” ที่กำหนดขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยทั้งเจ็ดประการ ได้แก่ อิทธิพลของครอบครัว อิทธิพลของโรงเรียน อิทธิพลในการคบเพื่อน ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านชุมชน สื่อสารมวลชนและอบายมุขต่าง ๆ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลที่เสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมผิดวินัย

2. พฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนหลังการนำ “ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคี” ไปใช้ ทั้งโดยรวมและจำแนกเป็นรายโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กรอบแนวคิดที่ใช้และขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนเป็นหลัก ประกอบด้วย ครอบครัว โรงเรียน การคบเพื่อน ที่อยู่อาศัย อาชีพ สื่อ อบายมุข และศาสนา ตามแนวคิดของ ลอมโบโรโซ (Lombroso) ที่ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยเลือกมาศึกษา ห้าประการคือ (1) ครอบครัว (2) โรงเรียน (3) การคบเพื่อน (4) สื่อ และ (5) อบายมุข ส่วนตัวแปรอาชีพและศาสนาไม่นำมาศึกษาในงานวิจัยนี้ (Lombroso, 2006, p. 38) นอกจากนั้นได้พิจารณาตัวแปรเพิ่มเติมอีกสองตัวคือ เศรษฐกิจ และสังคม รวมมีตัวแปรทั้งสิ้นเจ็ดตัวเป็นหลักในการวิจัยนี้ ประกอบกับพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนทั้ง 16 ประการ ซึ่งนำมาจากกฎกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2515 ว่าด้วยการแต่งกาย และความประพฤติของนักเรียน (ข้อ 1, 2)

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ค้นคว้าทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ พัฒนาการและความต้องการของวัยรุ่น

มูลเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ลักษณะ พฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียน รวมถึงหลักและระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทำการศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยรวมถึงเอกสารของทางราชการต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือในการ วิจัย นั่นคือการจัดทำแบบสอบถาม โดยเริ่มตั้งแต่เตรียม การออกแบบสอบถาม นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับหน่วยทดลอง จนถึง การพัฒนาให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำไปใช้เก็บ ข้อมูลจากหน่วยตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการสร้าง ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคี โดยนำผลที่ได้จากขั้นตอน ที่ 2 เป็นพื้นฐานในการจัดทำรูปแบบของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนพร้อมกับศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง รูปแบบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่โรงเรียน ใช้อยู่ในปัจจุบัน ศึกษาถึงข้อดีข้อเสียของระบบที่ใช้ ในปัจจุบันและนำรูปแบบของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่กำหนดขึ้นไปขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมและขอข้อสังเกตเพื่อการนำไป ปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาให้เป็นระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบ ไตรภาคี ที่มีประสิทธิภาพและนำไปทดลองใช้จริงต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบไตรภาคีที่สร้างขึ้นไปทดลองกับโรงเรียนที่เลือก เป็นตัวอย่าง เพื่อประเมินประสิทธิภาพของระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่สร้างขึ้น

ประชากร

ผู้วิจัยใช้หน่วยประชากรเป็นนักเรียนที่ลงทะเบียน เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น และตอนปลาย ในปีการศึกษา 2552 โดย ในปีการศึกษา 2551 มีจำนวนนักเรียนทั่วประเทศในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายตามที่ให้ไว้ใน ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2554 มีจำนวน 3,433,784 คน และสถานศึกษาที่สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ช่วงชั้น 3 - ช่วงชั้น 4 จำนวน 2,239 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

ใช้การเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จาก โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการรัชดา ในช่วง เดือนสิงหาคม 2552 จำนวน 400 คน เพราะทั้งสาม โรงเรียนอยู่ภายใต้มาตรฐานและเกณฑ์ของกระทรวง ศึกษาธิการและเงื่อนไขการดำเนินงานของโรงเรียน เช่นเดียวกับโรงเรียนอื่นทั่วประเทศ แต่จะมีข้อแตกต่าง กับโรงเรียนอื่นในส่วนที่สภาวะแวดล้อมของเด็กและ โรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างนี้ใช้เก็บ ข้อมูลจากแบบสอบถาม และในส่วนที่สองเก็บข้อมูล แบบสำรวจการกระทำผิดวินัยของนักเรียนจากตัวแทน นักเรียนห้องละสามคน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ของโรงเรียนเดิมที่นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบไตรภาคีที่ผู้วิจัยนำไปใช้ โดยเก็บข้อมูลแบบสำรวจ ในเดือนพฤศจิกายน 2552 และกุมภาพันธ์ 2553

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

แบ่งเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่เป็นปัจจัยให้เกิด พฤติกรรมผิดวินัย โดยใช้แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดพฤติกรรมผิดวินัย สอบถาม นักเรียนที่เลือกเป็นตัวอย่าง เกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นเหตุ ให้เกิดพฤติกรรมผิดวินัยทั้งเจ็ดประการ แบบสอบถาม มีสี่ตอน ตอนที่หนึ่ง เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของ ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียน โดยเป็นคำถามเลือกตอบวัดค่าตัวแปรแบบ interval scale และใช้ความคิดเห็นห้าระดับตามแบบของ The Likert Method of Summated Ratings ตั้งแต่ระดับหนึ่ง คือน้อยที่สุด จนถึงระดับที่ห้าคือมากที่สุด มีจำนวน ทั้งหมด 40 ข้อ ตอนที่สามเป็นแบบสอบถามพฤติกรรม ผิดวินัยของนักเรียน โดยในตอนนี้มีการวัดค่าตัวแปรของ

พฤติกรรมผิดวินัยแต่ละพฤติกรรมทั้ง 16 พฤติกรรมแบบ interval scale เช่นเดียวกันกับการวัดค่าตัวแปรปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดพฤติกรรมผิดวินัยซึ่งทั้งสองตอนเป็นตัวแปรต่อเนื่อง และตอนที่สี่เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งผู้วิจัยได้หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน นำไปหาความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบาค (Cronbach method) โดยใช้โปรแกรม SPSS 16 ในการคำนวณ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.725 ดังรายละเอียดข้อมูลผลการวิเคราะห์ และในส่วนที่สองเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคี วัดค่าตัวแปรด้วย nominal scale โดยใช้แบบสำรวจการกระทำผิดวินัยของนักเรียนวัดก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ให้ตัวแทนนักเรียนของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้องละสามคนทุกห้องของแต่ละโรงเรียนเป็นผู้ตอบ บันทึกจำนวนครั้งที่นักเรียนภายในชั้นเรียนประพฤติผิดวินัยทั้ง 16 ข้อ จากนั้นนำข้อมูลของตัวแทนห้องทั้งสามคนมาหาค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งที่นักเรียนกระทำผิดวินัย โดยดำเนินการสองครั้งคือก่อนนำรูปแบบไปใช้ และหลังจากนำรูปแบบไปทดลองใช้แล้ว เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลจะนำเสนอตามคำถามวิจัย รวมถึงสรุปผลตามเนื้อหา โดยมีวิธีการนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ปัจจัยประเภทต่าง ๆ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลต่อการเสี่ยงการเกิดพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนหรือไม่ เพื่อดูว่าปัจจัยที่ศึกษาปัจจัยใดสัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมผิดวินัย โดยส่วนของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบใช้การวิเคราะห์โดยแสดงค่าร้อยละแสดงจำนวนและฐานนิยมในการสรุปผล ในส่วนของข้อความ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยสรุปผลตามเกณฑ์ของจุดเตพาน

(อ้างถึงใน ประคอง วรรณสูตร, 2528, หน้า 30) นั่นคือแบ่งการแปลผลคะแนนออกเป็น สามกลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 คะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 ขึ้นไป นั่นคือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-2.08 หมายถึง น้อย

กลุ่มที่ 2 คะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 28 ถึง เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 72 นั่นคือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.09-3.92 หมายถึง ปานกลาง

กลุ่มที่ 3 คะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ลงมา นั่นคือมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.93-5.00 หมายถึง มาก และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้การแปลผล คือ

กลุ่มที่ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าน้อยกว่า 1.00 หมายถึง ข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย

กลุ่มที่ 2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าระหว่าง 1.00-2.00 หมายถึง ข้อมูลค่อนข้างกระจายตัว และ

กลุ่มที่ 3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่ามากกว่า 2.00 หมายถึง ข้อมูลมีการกระจายตัวมาก

ในส่วนของการพิจารณาปัจจัยประเภทต่าง ๆ ที่เสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมผิดวินัย ใช้การวิเคราะห์ด้วย Multiple Regression Analysis ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนแต่ละเรื่องเป็นอิสระต่อกันและผู้วิจัยต้องการทราบสาเหตุปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเป็นรายข้อ โดยใช้ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เป็นเกณฑ์พิจารณา และนำเสนอออกมาในรูปของตารางด้วยค่า T-score และค่า Sig

2. จำนวนครั้งที่เกิดพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนก่อนกับหลังการนำ “ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคี ” ไปใช้ มีความแตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ Chi-Square Test of Goodness of Fit เพื่อเปรียบเทียบจำนวนครั้งที่นักเรียนกระทำผิดวินัยก่อนกับหลังการใช้คู่มือในภาพรวมว่าแตกต่างกันหรือไม่ในภาพรวม โดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ทางสถิติ SPSS ส่วนการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการทดสอบระหว่างโรงเรียนแต่ละแห่งใช้การวิเคราะห์ Chi-Square Test of Independence

ประกอบกับ Marascuilo's Test (Marascuilo, Leonard A., 1966, pp. 156-164) เพื่อแสดงความแตกต่างของจำนวนครั้งที่นักเรียนกระทำผิดวินัยก่อนและหลังการนำคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีไปใช้ของทั้งสามโรงเรียน โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

ผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากการศึกษา มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงเหตุผลของปัจจัยประเภทต่าง ๆ ว่าทำให้เสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมผิดวินัยหรือไม่ จากการพิจารณาจากตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงเหตุผลของปัจจัยประเภทต่าง ๆ พบว่าตัวแปรต้นทั้งเจ็ดตัว และตัวแปรตาม พฤติกรรมผิดวินัยทั้ง 16 ข้อ ใช้การวิเคราะห์ด้วย Multiple Regression Analysis โดยใช้ระดับนัยสำคัญที่ .05 เป็นเกณฑ์พิจารณา พบว่า (1) อิทธิพลของครอบครัวมีผลต่อ การขาดเรียนโดดเรียน และการไว้ผมยาวผิดระเบียบของนักเรียน (2) อิทธิพลของโรงเรียนมีผลต่อ การขาดเรียนโดดเรียน การไว้ผมยาวผิดระเบียบของนักเรียนการแต่งกายผิดระเบียบ การใช้เครื่องสำอางเพื่อการเสริมสวย การเที่ยวเร่ร่อนในที่สาธารณะการ ขีดเขียนทำลายสาธารณสมบัติ การมั่วสุมก่อความเดือดร้อนการ แสดงกิริยาจาไม่สุภาพ การดื่มสุรา การเที่ยวสถานค้าประเวณี และการประพฤตินิสัย (3) อิทธิพลในการคบเพื่อน มีผลต่อ การขาดเรียนโดดเรียน การไว้ผมยาวผิดระเบียบทางโรงเรียน การแต่งกายผิดระเบียบ การแสดงกิริยาจาไม่สุภาพ และการ เที่ยวดิสโก้เธค ผับ บาร์ (4) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการดื่มสุรา และการมีวัตถุระเบิด อาวุธติดตัว (5) ปัจจัยทางด้านชุมชนไม่มีผลต่อพฤติกรรมผิดวินัยใด ๆ (6) สื่อสารมวลชนมีผลต่อการเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน การดื่มสุรา และการเที่ยวดิสโก้เธค ผับ บาร์ (7) อบรมมุขต่าง ๆ มีผลต่อพฤติกรรมผิดวินัยทุกตัว

2. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีนั้นหมายความว่า การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนโดยเชื่อมโยงกันระหว่างสามสถาบันที่เกี่ยวข้องคือ สถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน โดยผู้วิจัยได้แบ่งภารกิจหลักของทั้งสามภาคีตามผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงเหตุผลของปัจจัยประเภทต่าง ๆ ว่าทำให้เสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมผิดวินัยหรือไม่ จากนั้นนำมาสร้างเป็นระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีโดยสร้างองค์ประกอบและแนวดำเนินการสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการผิดวินัยของนักเรียนแบบไตรภาคีเป็นการเฉพาะ โดยแยกภารกิจหลักกับแนวดำเนินการสำหรับป้องกันและแก้ไขของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน

3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรมผิดวินัยของ “ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคี” ที่กำหนดขึ้น จากข้อค้นพบข้างต้น ได้นำมาสร้างเป็นคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีขึ้น ผลปรากฏว่า มีพฤติกรรมผิดวินัย 14 ข้อ ที่ให้ผลการทดสอบที่แตกต่างกัน ยกเว้นการเที่ยวสถานค้าประเวณี และการมีวัตถุระเบิด อาวุธติดตัว ที่ให้ผลที่ไม่แตกต่างกัน ที่ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า หลังจากนำคู่มือไปใช้ นักเรียนมีการประพฤติผิดวินัยแตกต่างกันโดยที่หลังการใช้คู่มือจำนวนครั้งที่นักเรียนกระทำผิดวินัยน้อยกว่าก่อนนำคู่มือไปใช้ และโรงเรียนแต่ละแห่งมีส่วนร่วมการลดลงที่แตกต่างกันด้วย นั่นคือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีที่นำมาใช้ มีประสิทธิภาพสูงกว่าระบบเดิม

การอภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีเพื่อลดพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ข้างต้น ขอเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงเหตุผลของปัจจัยประเภทต่าง ๆ ว่าทำให้เสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมผิดวินัยหรือไม่

ครอบครัว ประกอบด้วย อิทธิพลของครอบครัว

และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งภาคนี้นี้ควรเข้ามาดูแลนักเรียนในเรื่อง การขาดเรียนโดดเรียน การไว้ผมยาว ผิดระเบียบของนักเรียน ต้มสุรา และการมีวัดถูระเบิด อารูธิตตัว โดยอิทธิพลของครอบครัว หมายความว่า ผลกระทบของครอบครัวที่มีต่อนักเรียน เช่น ความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัว ปัญหาครอบครัว ระยะเวลาที่อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง จึงต้องให้ความใส่ใจดูแลบุตรหลานเป็นอย่างดี ดูแลให้นักเรียนไปโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ปัญหาการขาดเรียน โดดเรียน หรือการไว้ผมยาว ผิดระเบียบ ซึ่ง ก็จะไม่เกิดขึ้น ในส่วนของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ หมายความว่า สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียน รายได้ของครอบครัวและรายได้ของนักเรียน รวมถึงสภาพเศรษฐกิจของประเทศ ที่มีผลต่อพฤติกรรม การต้มสุรา และการ มีวัดถูระเบิด อารูธิตตัว เนื่องจากทั้งสองพฤติกรรมนี้ต้องใช้เงินในการซื้อหามา เช่น นักเรียนที่มีเงินเหลือ หรือครอบครัวมีรายได้ดี ทำให้นักเรียนใช้เงินไม่เป็น ไปใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ต้มสุรา หรือซื้อหาอารูธิตตัวไว้ได้

โรงเรียน ประกอบด้วย อิทธิพลของโรงเรียน และอิทธิพลในการคบเพื่อน โดยอิทธิพลของโรงเรียน หมายความว่า สภาพแวดล้อมขณะที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียน ขนาดของสถานศึกษา ชื่อเสียงของสถานศึกษา การเรียนการสอนของครูอาจารย์ การดูแลเอาใจใส่ของอาจารย์ มีผลต่อการขาดเรียนโดดเรียน การไว้ผมยาว ผิดระเบียบของนักเรียน การ แต่งกายผิดระเบียบการใช้เครื่องสำอางเพื่อการเสริมสวยการเที่ยวเตร่ร้อนในที่สาธารณะการขีดเขียนทำลายสาธารณสมบัติการมั่วสุม ก่อความเดือดร้อน แสดงกิริยา วาจาไม่สุภาพการต้มสุรา การเที่ยวสถานค้าประเวณี และการ ประพฤติตนชั่วสาว และอิทธิพลในการคบเพื่อน หมายความว่า ลักษณะการคบเพื่อนของนักเรียน การคบเพื่อนที่ขยันตั้งใจเรียน คบเพื่อนที่เกเร การคบเพื่อนเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ระยะเวลาที่อยู่กับเพื่อน รวมถึงกิจกรรมที่ทำร่วมกัน ที่มีผลต่อ การขาดเรียนโดดเรียน การไว้ผมยาว ผิดระเบียบ ทางโรงเรียน การ แต่งกายผิดระเบียบ การ แสดงกิริยา

วาจาไม่สุภาพ และการ เที่ยววัดสีก๊อเชค ผับ บาร์ ซึ่ง พฤติกรรมผิดวินัยเหล่านี้มักจะเกิดขึ้นตาม ๆ และเลียนแบบกันมา และนำมาประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ตัวเองเป็นที่ ยอมรับของเพื่อนฝูงให้ตรงกับความต้องการของตน ซึ่งสอดคล้องกับ สุพัตราที่กล่าวไว้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการ ความมั่นคง ต้องการการยอมรับ (สุพัตรา สุภาพ, 2546, หน้า 17) ดังนั้น ภาคนี้นี้จึงจำเป็นต้องดูแลนักเรียน ด้วยความรักความเข้าใจ และสั่งสอนให้นักเรียนยึดมั่น ในตัวของตัวเอง ไม่ยึดมั่นกับเพื่อนมากเกินไป

ชุมชน ประกอบด้วย ปัจจัยทางด้านชุมชน สื่อสารมวลชน และอบายมุขต่าง ๆ ซึ่งภาคนี้นี้ควรเข้ามา ดูแลนักเรียนในทุกพฤติกรรม โดยปัจจัยทางด้านชุมชน หมายความว่า เพื่อนบ้าน สภาพชุมชนที่อยู่อาศัยของ นักเรียน สภาพแวดล้อมบริเวณชุมชน นั้นไม่มีผลต่อ พฤติกรรมผิดวินัยใด ๆ เลย เนื่องจากชุมชนยังมี บทบาทน้อยในการกำกับดูแลนักเรียน ทำให้ยังไม่ สามารถดูแลพฤติกรรมผิดวินัยต่าง ๆ ของนักเรียนได้ ส่วนปัจจัยทางด้านสื่อสารมวลชน หมายความว่า สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร และ ภาพยนตร์ มีผลต่อ การเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน การต้มสุรา และ การเที่ยววัดสีก๊อเชค ผับ บาร์ เนื่องจากสื่อเหล่านี้ นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ทำให้นักเรียนอยากรู้ อยากลอง ตามที่สื่อนำเสนอ ดังนั้นควรมีการป้องกันไม่ให้สื่อ นำเสนอ โฆษณาชักชวนให้นักเรียนไปข้องเกี่ยวกับอบายมุข ทั้ง การต้มสุรา และเที่ยวเตร่ในเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของศศิพันธุ์ ไตรทาน (2543, หน้า 166) ที่กล่าวว่ากลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สื่อมีผลต่อการ ลด ละ เลิก ยาเสพติดอยู่ในระดับที่สูง

2. จากคำถามที่ว่า การจัดระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีมีลักษณะอย่างไร พบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีเป็น กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมี ขั้นตอน โดยเชื่อมโยงกันระหว่างสามสถาบันที่เกี่ยวข้อง คือ สถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน โดยสถานศึกษา หมายถึงโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร

สถานศึกษา ครู นักเรียน คณะกรรมการเครือข่าย ผู้ปกครอง ครอบครัว หมายถึงสถาบันที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน มีบทบาทหน้าที่ในการอบรมดูแลเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิต เอาใจใส่ดูแลนักเรียน ให้ความรัก ความเข้าใจ และความอบอุ่นแก่นักเรียน ประกอบด้วย พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง และชุมชน หมายถึง สถาบันที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมและพฤติกรรมของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาตนในแนวทางที่เหมาะสม ประกอบด้วย องค์กร ชุมชน วัด เขตพื้นที่ สื่อมวลชน และหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ สถานีตำรวจ โดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการในขั้นตอนการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน เนื่องจากรูปแบบที่ใช้อยู่ตามโรงเรียนในปัจจุบันยังมีแนวดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ยังไม่ชัดเจนตรงตามลักษณะพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างองค์ประกอบและแนวดำเนินการสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการผิดวินัยของนักเรียนแบบไตรภาคีเป็นการเฉพาะตามการวิเคราะห์ทางสถิติถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงเหตุผลของปัจจัยประเภทต่างๆ ว่าทำให้เสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมผิดวินัย โดยแยกภารกิจหลักกับแนวดำเนินการสำหรับป้องกันและแก้ไขของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ในส่วนขององค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ ผู้วิจัยยังคงใช้แนวดำเนินการของกรมสามัญศึกษาเป็นแบบในการดำเนินการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนเนื่องจากรูปแบบดังกล่าวมีหลักการ แนวทาง ดำเนินการและหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม ซึ่งยังคงสามารถใช้ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดีในสังคมปัจจุบัน

3. จากคำถามที่ว่า จำนวนครั้งที่เกิดพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนก่อนกับหลังการนำ “ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคี” ไปใช้ มีความแตกต่างกัน

หรือไม่ ซึ่งพบว่ามีความผิดพฤติกรรมผิดวินัย 14 ข้อ ที่ให้ผลการทดสอบที่แตกต่างกัน ทำให้ทราบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เพราะมีเพียงตัวแปร เทียบสถานศึกษาประเวณี และมีวัตถุประสงค์ อาวุธติดตัว เท่านั้นที่ให้ผลที่ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้เมื่อรวมจำนวนพฤติกรรมผิดวินัยการนำคู่มือไปใช้ จากทั้งสามโรงเรียน พบว่า การทดสอบทางสถิติให้ผลที่แตกต่างกัน ที่ $\alpha = .05$ นั่นคือ แสดงว่า หลังจากนำคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีไปใช้ในโรงเรียน นักเรียนมีแนวโน้มการประพฤติผิดวินัยลดน้อยลง นั่นแสดงให้เห็นว่าคู่มือที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้เพื่อลดจำนวนพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชร สโมสรักษ์ (2550) ที่วิจัยเรื่อง “การดำเนินการป้องกันช่วยเหลือนักเรียนที่มีพฤติกรรมกลุ่มเสี่ยง กลุ่มปัญหา ด้วยการควบคุมตนเองและการมีส่วนร่วม โดยใช้กิจกรรมฝึกปฏิบัติธรรมตามหลักไตรสิกขาของนักเรียน โรงเรียนแก้งเหนือพิทยาคม” โดยใช้การฝึกปฏิบัติธรรมตามหลักไตรสิกขาขั้นตอนในการดำเนินงานคือ ครู ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและตรวจสอบ ในทุกขั้นตอนเพื่อป้องกันช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง นั่นคือมีการใช้สามภาคีคือ ครู ครอบครัวและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งได้ผลคือจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาหลังการพัฒนาน้อยกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่เกิดพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนก่อนกับหลังการนำ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคี ไปใช้ เป็นรายโรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่ 2 จะมีจำนวนการเกิดพฤติกรรมผิดวินัยมากที่สุด ซึ่งเป็นผลมาจาก โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ใกล้แฟลตและแหล่งชุมชน แต่หลังจากการใช้คู่มือพบว่าโรงเรียนที่ 2 มีจำนวนครั้งที่นักเรียนกระทำผิดวินัยที่ลดลงมากที่สุดจากสามโรงเรียนตัวอย่าง ในอัตราส่วน 1 : 1.99 นั่นแสดงให้เห็นว่าถึงแม้โรงเรียนที่ 2 นี้จะมีจำนวนครั้งที่เกิดพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนในระดับ

สูงที่สุดจากโรงเรียนทั้งสามโรงเรียน แต่ถ้าทางโรงเรียน
ตระหนักในความสำคัญของคู่มือ นำระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนแบบไตรภาคีไปใช้อย่างเข้มงวด และมีการ
ติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนก็สามารถลดจำนวน
ครั้งที่เกิดพฤติกรรมผิดวินัยในอัตราที่สูงได้เช่นเดียวกัน
สำหรับโรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 3 ที่มี จำนวนครั้งที่
เกิดพฤติกรรมผิดวินัยของนักเรียนก่อนกับหลังการนำ
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคีลดลง
เช่นเดียวกัน แต่มีอัตราการลดลงไม่มากในอัตราส่วน
1 : 2.48 และ 1 : 2.17 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลมาจาก
โรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 3 มีนักเรียนจำนวนมาก
ดังนั้นในการนำคู่มือไปใช้อาจไม่ทั่วถึงกับนักเรียนตัวอย่าง
ทำให้การดูแลควบคุม และติดตามผลทำได้ไม่ทั่วถึงซึ่ง
ส่งผลให้อัตราการลดลงของจำนวนครั้งที่เกิดพฤติกรรม
ผิดวินัยไม่มากเท่ากับโรงเรียนที่ 2

ดังนั้นประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนแบบไตรภาคี จึงต้องได้รับความร่วมมือจาก
ทั้งสามฝ่าย นั่นคือ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร เอี่ยมแสงธรรม
(2550) เรื่อง การศึกษายุทธศาสตร์การบริหารจัดการ
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียน
ทุ่งโพธิ์วิทยา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนให้ประสบผลสำเร็จมีห้าประการได้แก่ (1) เจือจาง
จากครู คือความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเป็นอย่างดี
การไปเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคนนอกเหนือจากเวลาราชการ
(2) เจือจางจากผู้บริหาร พบว่าการมีภาวะผู้นำ มีความรู้
ความสามารถในการทำงาน เป็นแบบอย่าง การดูแล
เอาใจใส่นักเรียนด้วยตนเอง และการมีสัมพันธภาพที่ดี
กับชุมชน ทำให้เข้าถึงชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชน พร้อมทั้งนำศักยภาพของชุมชนมาช่วย
ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (3) เจือจางจากผู้ปกครอง
นักเรียนและชุมชน ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดี อบรม
สั่งสอนลูกหลาน ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการ
แลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนา
ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ชุมชนช่วยสอดส่อง

ดูแลนักเรียน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา
นักเรียน และเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียน
(4) เจือจางจากเวลาการทำงานของบุคลากร ทูมเทการ
ทำงานทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ โดยใช้เวลา
หลังเลิกเรียนและในวันหยุดเข้าไปเยี่ยมนักเรียน จึงทำให้
การดูแลนักเรียนมีประสิทธิภาพและ (5) เจือจางจากสภาพ
แวดล้อมและสภาพสังคม โรงเรียนตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อม
ที่ดีมีธรรมชาติที่สวยงามและมีสภาพสังคมที่เอื้อต่อการ
เรียนรู้ ไม่มีแหล่งมั่วสุม คนในชุมชนเป็นคนมีน้ำใจ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อยู่กันแบบพี่น้อง ซึ่งทั้งหมดนี้เป็น
องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไป
ใช้งานได้กับโรงเรียนต่าง ๆ ได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประสานงานกับชุมชนและหน่วยงาน
ทางภาครัฐให้มากขึ้น ในการช่วยเหลือ ดูแลและส่งเสริม
นักเรียนให้ประพฤติผิดวินัยลดน้อยลง โดยเฉพาะปัจจัย
ทางด้านอบายมุขต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมผิดวินัยทุกตัว
ดังนั้นหน่วยงานของรัฐ องค์กรชุมชน วัด เขตพื้นที่
สื่อมวลชน สถานีตำรวจ รวมถึงผู้เกี่ยวข้องควรเข้ามามี
ส่วนร่วมในการป้องกันอบายมุขต่าง ๆ ไม่ให้นักเรียน
เข้าถึงได้โดยง่าย

2. ครูแนะแนวหรือผู้ประสานงานควรเข้ามามี
บทบาทในการใช้คู่มือให้มากขึ้น มีการกำหนดบทบาท
หน้าที่การปฏิบัติงานที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง รวมถึง
ควรมีการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่าง
สม่ำเสมอ ทั้งฝ่ายปกครอง ฝ่ายบริหาร ฝ่ายกิจการนักเรียน
รวมทั้งควรมีการประเมินผล และรายงานผลจากการ
ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพและสามารถใช้งานได้
เป็นอย่างดี

3. ควรมีแบบบันทึกพฤติกรรมให้นักเรียนได้
บันทึกด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเสริมแรงตนเอง และ
การลงโทษตนเองจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยออกแบบ

ให้ง่ายต่อการใช้ อธิบายถึงวิธีการใช้แบบบันทึกให้ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกรู้สึกอยากจะให้ข้อมูลและให้ข้อมูลตามสภาพที่เป็นจริง

4. ควรจัดให้ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการติดตามการทำงานในทุกขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบไตรภาคี โดยโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีโอกาสได้มาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน โดยเฉพาะในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่สามารถร่วมกันหาหรือเพื่อหาแนวดำเนินการใหม่ ๆ และสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันได้มากขึ้น

5. ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ ด้านกำลังคน เป็นต้น ให้สิ่งจูงใจหรือรางวัลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะฝ่ายกิจการนักเรียนและผู้ประสานงานระบบ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

6. ควรมีการประเมินการดำเนินงานและมีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการประเมินความพอใจของทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถนำไปพัฒนาและปรับปรุงให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เบญจพร เอี่ยมแสงธรรม. (2550). *การศึกษายุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนทุ่งโพธิ์วิทยา*. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ประคอง กรรณสูตร. (2528). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์(ฉบับปรับปรุงแก้ไข)*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ศศิพันธุ์ ไตรทาน. (2543). *กระบวนการสื่อสารกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการลด ละ เลิก ยาเสพติดของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา สุภาพ. (2546). *ปัญหาสังคม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วัชระ โสมรักษ์. (2550). *การดำเนินการป้องกันช่วยเหลือนักเรียนที่มีพฤติกรรมกลุ่มเสี่ยง กลุ่มปัญหา ด้วยการควบคุมตนเองและการมีส่วนร่วม โดยใช้กิจกรรมฝึกปฏิบัติธรรมตามหลักไตรสิกขาของนักเรียน โรงเรียนแก้งเหนือพิทยาคม*. งานวิจัย, โรงเรียนศึกษานารีสังกัดสำนักงานการศึกษา เขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร เขต 3.
- Marascuilo, L. A. (1966). *Large-sample multiple comparisons*. New York: Holt, Rinehart and Winston.